

Datum
2019-12-09

Er referens
S2019/04168/FST

Vår referens
II

Socialdepartementet
s.remissvar@regeringskansliet.se

Remissvar

Vårdföretagarna lämnar härmed ett remissvar över promemoria S2019/04168/FST Personlig assistans för samtliga hjälpmoment som avser andning och måltider i form av sondmatning.

Vårdföretagarna tillstyrker en lagändring som innebär att samtliga hjälpmoment kring andning och sondmatning ses som grundläggande behov som ska berättiga till personlig assistans.

Vårdföretagarna tillstyrker inte kodifieringen av Högsta förvaltningsdomstolens avgörande RÅ 2009 ref. 57 som innebär att man i lagstiftningen slår fast att grundläggande behov ska vara av mycket privat och integritetskänslig karaktär. Under tio års tid har denna dom försvårat livet för människor med omfattande funktionsnedsättningar.

Vårdföretagarna vill framförallt uppmärksamma regeringen på betydelsen av det föreslagna tillägget till 9 a § ”ett sådant behov kan ge rätt till personlig assistans till den del hjälpbehovet är av mycket privat och integritetskänslig karaktär”. Lagstiftaren väljer här att i lagtext slå fast att det enbart är hjälpbehov som är av mycket privat och integritetskänslig karaktär som ger rätt till assistans.

Utifrån det stöd våra medlemsföretag och deras medarbetare runtom i Sverige ger människor för att de ska kunna kommunicera med sin omgivning och på så sätt fullt ut kunna vara delaktiga i samhällslivet menar vi att detta är en i sak felaktig bedömning. Vidare menar vi att det är ett avsteg från LSS intentioner kring jämlikhet i levnadsvillkor.

Rätten till personlig assistans måste säkerställas genom en lagändring som återställer LSS till dess ursprungliga intentioner. I dessa intentioner finns inte, varken i lagtexten eller i förarbetena till LSS, någon begränsning till behov av mycket privat eller integritetskänslig karaktär.

Från Vårdföretagarnas sida menar vi att den föreslagna skrivningen kommer ge märkliga och givet lagstiftningens ursprungliga intentioner oönskade konsekvenser.

Inledning

Vårdföretagarna är en arbetsgivar- och branschorganisation för privata vård- och omsorgsgivare. Vårdföretagarna har cirka 2000 medlemsföretag med över 100 000 årsanställda. Bland dessa företag är drygt 220 företag verksamma inom personlig assistans. Vårdföretagarnas medlemsföretag är seriösa och långsiktiga aktörer som med kollektivavtal och kvalitet levererar vård och omsorg.

Medlemsföretagen inom personlig assistans har en mångårig erfarenhet av att bedriva verksamhet i enlighet med LSS; ett personligt utformat stöd som ges av ett begränsat antal personer. Assistansanvändares stora och varaktiga funktionshinder kräver ett personligt stöd för att jämlikhet i levnadsvillkor och full delaktighet i samhällslivet ska möjliggöras.

Synpunkter

Regeringen skriver i sin promemoria att "den centrala principen att hjälp med grundläggande behov ska vara av mycket privat och integritetskänslig karaktär för att beaktas" inte finns uttryckt i LSS men att det finns anledning att skriva in denna regel i lagen när man nu reglerar undantag från sagda regel. Man menar att detta endast är en kodifiering av gällande rätt som inte är "avsedd att innebära någon ändring i sak". Vårdföretagarna menar att detta är en beklaglig hantering av den angelägna frågan om assistans vid sondmatning, och att lagstiftaren istället för att kodifiera ett olyckligt nuläge bör arbeta för en återgång till LSS ursprungliga intentioner.

Vårdföretagarna vill också påminna regeringen om det tillfälliga stoppet för de så kallade tvåårsomprövningarna. Hur länge det tillfälliga stoppet varar vet vi inte i dagsläget, men när tvåårsomprövningarna återupptas riskerar vi med regeringens nu föreslagna lagändring se många människor med omfattande funktionsnedsättningar förlora ett stort antal timmar assistans.

Det är Vårdföretagarnas uppfattning att det finns en bred politisk majoritet i Sverige för att återställa rätten till assistans. Försäkringskassan fattar beslut utifrån gällande praxis, och det har i flera sammanhang från politiskt håll uttryckts att denna praxis inte varit i enlighet med lagstiftarens ursprungliga intentioner. När regeringen nu justerar lagstiftningen finns möjlighet att genomföra förändringar som ändrar praxis. Istället väljer man att kodifiera ett oönskat nuläge. Det är ett politiskt vägval som kommer få omfattande konsekvenser för assistansanvändarnas möjlighet att uppnå goda levnadsvillkor och leva ett självständigt liv.

Med vänlig hälsning,

Vårdföretagarna
Inga-Kari Fryklund
Förbundsdirektör

Ida Ingerö
Näringspolitisk expert